

БРОЈ 10 АПТА

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке на-
плаћују се по погодби.Редакција је у улици
Франковој бр. 20.Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ„Народ“ излази свакога
дана по подне.Штампарја се налази у Фран-
ковој улици бр. 20.Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

На добром путу

Лондон, 29. окт.

„Манчестер Гвардијан“ пише, да би лако мо-
гло доћи до одашљана неког енглеског војсковође,
због догађаја на италијанском фронту. „Јер, вели овај
лист, није довољно да неко буде добар организатор, већ
треба још, да се зна наћи и у целом политичко стра-
тегијском комплексу, који рат ствара.“

„Манчестер Гвардијан“ мисли, да би рат до сада
већ био добијен, да на ратним саветима није преовла-
дала струја оних, који су заступали борбу у Фланд-
рији. Али, додаје он, у Врховној Команди одлучну су
реч имали команданти појединих сектора, а на Рат-
ним саветима Врховна Команда, те тако политичари
нису могли одлучивати према приликама.

Није било тешко предвидети, да ће Немачка и ове
године, као увек до сада, напасти најслабијег савез-
ника. Стога у енглеску Врховну Команду треба увести
такве људе, који неће ограничити свој поглед само на
бојиште у Фландрији, и од мора до Сен Кантена, већ
и на друге фронтове.

ЗНАЧАЈНА ОДЛУКА

Петроград, 29 окт.

Одбор за народну одбрану у Провизорној
Скупштини, после владиног објашњења о стра-
тегијској ситуацији на северном фронту, из-
гласао је ову резолуцију:

„Како је влада решена да брани Петроград
до краја, како влада сматра да може остати у
престоници пошто она није у непосредној
опасности, како влада предлаже да се сазове
Народна Скупштина у Петрограду, — то одбор
одобрава ове владине одлуке и позива је да
одмах упути народу проглас у томе смислу.“

СОВЈЕТИ

Упуства, које је Со-
вјет дао Скобељеву за
савезничку конферен-
цију у Паризу, подјед-
нако су са незадовољ-
ством примљена и у
Русији и код Савезни-
ка. Најбољи руски со-
цијалистички теорети-
чар, Плеханов, осим оп-
ште и строге критике
Совјетских услова за
мир, још је и врло до-
бро уочио сву несређе-
ност у погледима код
оних, који су изражи-
вали те услове. И зби-
ља никаквог реалног
погледа нема на ствар-
не односе у упусти-
ма даним Скобељеву, те
ће он једино моћи да
испуни свој мандат, ако
се тврдоглаво буде за-
државао на формулисаним
фразама, избегавајући
сваку анализу и
сваку логичну
расправу, јер се у
њима не бимогао др-
жати.

У Русији су условима
Совјета незадовољни за-
то, што знају, да су они
израђени под највећим
утицајем максималиста.
А за максималисте се
довољно сазнало, да су
стајали у вези са не-
мачким социјалистима,
па чак и са управним
круговима.

Осим својих веза са
непријатељем утврђена
је и веза максималиста
са реакционарним еле-
ментима. У том правцу
сваки дан се добија све
више и више доказа.
После скандала са Де-
хонским сад има још
један доказ. Најекстрем-
нији агитатор који је,
свуда и на сваком месту,
у име пролетаријата,
проповедао рат данаш-
њој влади, неки Слот-
ников, био је, као што
је утврђено, некада са-
радник реакционарних
новина „Рускоје Знати-
ја“ и „Венстодина“, ко-
је су биле у служби ца-
ризма и нарочито се
одликовале пропаган-
дом против Јевреја, и-
зазивајући „погроме.“

Према вестима из ру-
ских владиних кругова,
„болшевици“ спремају
нове демонстрације про-
тив владе. Влада је пот-
пуно спремна на све
догађаје и решена је да
енергично спречи сва-
ки неред. Још се не
може тачно да утврди,
колики утицај имају
„болшевици“ на масе
радника и војника, али

је сигурно, да непре-
стано губе терен. Пре-
ма признању самог рад-
ничког комитета у Пе-
трограду, они су изгу-
били сваки утицај на
сељачки елеменат као
и на вароши у провин-
цији. И код самих вој-
ника на фронту јавља
се врло јака реакција
против максималиста.

На страни су Совјет-
ски услови такође прим-
љени неповољно, па се
чак отворено устаје
против њих. У једном
од последњих бројева
париски „Матен“ пише:
„Ми смо пре неки
дан рекли да на конфе-
ренцији у Паризу тре-
ба да говоре само акре-
дитовани преставници
влада и да се на њој
дискутују сва питања,
која се односе на рат,
осим услова за мир.
Тиме смо мислили на
одлуку Совјета, који
преко свог делегата ми-
сли да диктује услове
будућег мира.“

„Услови Совјета су, у
најмању руку чудни.
Они прописују плебис-
цит за Алзас и Лорен,
аутономију Пољске,
Литваније, летонских
области, Добруце, пле-
бисцит за италијанске
области у Аустрији, вра-
ћање свих колонија Не-
мачкој, неутрализацију
мореуза, чак и Суец и
Цанамског канала, од-
рицање сваке ратне о-
штете, забрану економ-
ске блокаде после рата
и опште разоружање.“

„Али на страну ове
неусвојиме услове. По-
требно је да се утврди-
мо да ова конференци-
ја нема облик неког
савезничког конгреса,
већ простог договора.
А затим ми Совјетског
делегата не можемо да
сматрамо као званичан
орган. Совјет ни у ко-
лико није еманација
руске владе и његов де-
легат г. Скобељев, пре-
ма томе, нема никаквог
мандата.“

Ово је последњи по-
кушај Совјета да узме
за себе надлежности и
права владе. По дочеку
на који је овај покушај
нашао, види се да се
више тако што неће
допуштати а то ће бити
сада у толико лакше,
кад већ постоји Прови-
зорни Парламенат, на
који се влада ослања.

КЛЕМАНСОВ СУД

Париз, 29 окт.

У „Ом Аншени“ Клемансо
баца један поглед на општу
војну ситуацију а нарочито на

италијански положај. Он на-
лази да се што се догодило,
није довело до великих стра-
тегијских промена ни у цели-
ни ни у појединостима. По
његовом мишљењу је елемен-
тарна формула у ратној веш-
тини, одступити са намером
да се поврати оно што је из-
губљено.

Као пример за то он наво-
ди француско повлачење и до-
даје: „Убеђени смо да Итали-
ја неће у овом часу застати
за својом браћом са Марне.“

За помоћ Италији, Клеман-
со каже: „Дужност је наша
према нама самима, према ве-
ликој ствари независности на-
рода, за коју проливамо по-
токе крви, да притекнемо, што
можемо више у помоћ Итали-
ји, имајући увек на уму, да
тиме бранимо свој фронт. Дуж-
ни смо да Италији ставимо
на расположење све францус-
ке и британске снаге и ус-
луге.“

ЗВЕЗДИЦЕ

Јуче једна Туркиња врло
отмене спољашности води
собом синчића. Дете је би-
ло у потпуној униформи
српског потпоручника.

Гаргантуа

КИЛМАН И КАРОЉИ

Царих, 29. окт.

На недавном састанку
графа Карољи са немачким
министром спољних посло-
ва г. Килманом, Карољи га
је питао, да ли би било не-
могуће створити од Ал-
заса и Лорена независну
државу, која би одвојала
Немачку од Француске и на
тој начин, да ли би се мо-
гао створити један пуфер
између те две силе. Том

приликом, граф Карољи је
приметио да Немачка не
рзди добро, што је сувише
непомирљива, јер би иначе
тај губитак могла да на-
кнади на другој страни.

Фон Килман је протесто-
вао и изјавио, да се такве
идеје никада не могу оства-
рити и да немачки народ
никада не би на то при-
стао.

Тај разговор граф Каро-
љи је изнео у мађарском
социјалистичком листу
„Непсава“, изјављујући у
исти мах, да је Немачка
предложила Аустрији, да
учини сличне уступке Ита-
лији, али да не може обја-
вити, шта му је, у том
погледу, говорио фон Кил-
ман.

Најзад Карољи уверава,
да је категорички изјавио,
да је он непопустљиви про-
тивник пројекта о „Мител-
Европи“ и да је обећао да
ће, поводом разговора са
Килманом, поднети интер-
пелацију у парламенту.

Али, према последњим ве-
стима из Пеште, граф Ка-
рољи ће одустати од ин-
терпелације, на молбу гра-
фа Чернина, који му је о-
бећао да ће му дати сва
потребна обавештења о тој
ствари.

СВЕДОК КЕРЕНСКИ

Петроград, 29 окт.

Анкетна комисија за
Корниловљеву аферу
саслушала је Керенског
као сведока. Комисија
га је питала, да ли су
преговори између Љво-
ва и бившег генерали-
сима били на захтев
Керенског и да ли су
вођени са његовим о-
добрењем. Керенски је
одговорио потврдно.

Стални неуспеси

22 августа, 1914 први пут је
цепелин прешао француске ли-
није у намери да баца бомбе.
Послуга једне батерије обо-
рила га је после петог метка.

Кобан почетак! Други лет
извршен је 26 децембра те
исте године. У 5 и по сати
у јутру један цепелин бадио
је 14 бомба на варош Нанси,
од којих су потинула два
лица.

22 фебруара, 1915 извршен
је напад на Кале у 4 сата и
четвот. Избачено је 6 пројек-
тила са висине од 300 мета-
ра. Један од њих пао је на
жељезничку пругу код Ден-
љерка и убио 6 лица. После
неколико капа опет се креће
цепелин на Кале али, приме-
ћен на време и гоњен нашим
топовима, изгубио се одмах у
магли, не избацив ни једну
бомбу. То је био цепелин Л.9,
чији су остаци нађени доцније

20 миља на северу од залива
Вимере.

17 марта Немци опет напа-
дају Кале. И поред густе маг-
ле погђена је катедрала, бол-
ница Ламарк и два вагона II
класе на жељезничкој станици
у којима су спавали механи-
чари. Убијено је осам лица, а
рањено девет.

Нрђу, између 20 и 21 мар-
та, сигурно да би нагостили
долазак пролећа, цепелини вр-
ше први пут лет над Пари-
жом. Од њих четири, успела
су да продру над варош само
два. У један сат по поноћи
избачено је на предграђе Па-
риза 53 бомбе, са 1600 кило
експлозива. Убијена је само
једна старица и рањено седам
лица.

17. маја, у један сат по по-
ноћи, поход на Кале. Убијено
четири лица, 13. октобра по-
кушао је један цепелин да се

пробије до Париза; када није успео забацио је своје бомбе у поља код Шато-Терна.

1916. највећег сребњака за Немце. 25. јануара почела је незнатна штета у Еспернеју. 29. јануара, у 10 сати у вече, бачено је на Париз 17 бомба, од којих је убијено 26 лица а рањено 32. Цепелин је оборен код Маренваз. Сутра дан у исто време нови напад. Четрдесет бомба пало је на поља и на авијатичарски терен. Није било ни жртава ни штете.

21. фебруара одзвонило је цепелину бр. 77, који, да би прославио и помагао офанзиву на Вердеу, покушава да баца у ваздух пругу Сеит Менеулд. Аутоканони су га оборили са висине од 1500 метара, и он пада у пламену северно од Брабан ле Роа. Под његовим развалинама извучено је 22 деша.

7. марта у један сат у јутру са висине од 1000 метара један цепелин покушава узалуд да запали један воз са муницијом у близини Ревља.

Прослављени мученик то је варош Денкерк. На њу искаљују Немци сав гнев. 2 априла убијена су два лица а рањена четири, од која је једно девојче остало слепо. 25. априла бачене су бомбе на Етапл, Бетев, Пари-Плаж. 2 војника су лако рањена. Цепелин је погођен и пао је на белгијско земљиште.

1917. је доста оскудна у цепелинима. 17. фебруара поход на Булон. 15 бомба пало је на околна поља. 17. марта оборен је један цепелин при повратку из Енглеске. Ц. 39. којим је управљао капетан Роберт Кох из Вајмара, пао је упаљен у варошку башту, и затрпао сву послугу која је била на њему.

А судбина последњих пет цепелина, од којих је један, потпуно читав пао Французима у руке, позната је. Занесени буром и ветром они су напустили тамо где се нису надали и оборени су у ваздушној борби са аеропланима. То је последњи и најјаснији знак цепелинове инфериорности у ваздуху.

АМЕРИЧКО ГЛЕДИШТЕ

Рим, 29 окт.

Агенцији »Волта« јављају из Париза:

Према сигурним извештајима, амерички генералштаб придавао је велику важност италијанском фронту и пре последње аустро-немачке офанзиве. Он је уверен да је потребно, да Споразум предузме у Италији велику војничку акцију. Амерички преставници заступаће ову тезу на будућој савезничкој конференцији у Паризу.

НЕМЦИ И ШВАБЕ

Рим, 29 окт.

Међу аустријским трупама био се пронео глас да ће цар Карло предузети команду трупа у офанзиву на Италију, и да ће му главни саветник бити генерал фон Билон.

Генерал Боројевић морао је

прихвати условне о пожели командне јер Немци немају поверења у своје бечке колеге, а Вилхелм II тражи то с правом, пошто је као немачке групе на офанзиву.

Сви аустријски официри, који су били последњих дана на Сочи добила су наредбу да се први јаве својим немачким колегама са истим чином.

Војни бегунци причају да су топови средњег и великог калибра стигли из источне Пруске са много муниције.

ВАРВАРИ

Крф, 28 окт.

Велики број заробљених српских војника успео је да побегне из Немачке. Они изјављују да су били присиљени да раде на пољима, у радионицама и у рудницима у Емелхаиму, Наценбургу, Линшбаху. Они причају страшне ствари о стању заробљеника у концентрационим логорима. За време транспорта вања српских заробљеника кроз Србију, многи су поубијани, од стране аустријских трупа.

МОРАЛ ОПАДА

Амстердам, 29 окт.

Јављају да су у Келну избили последње недеље немирне међу војницима. Једно пешачко одељење требало је да се крене на фландриски фронт. 2000 војника одрекли су послушност и уништили своје пушке и осталу опрему.

Командант места у Келну одмах је интервенисао, покушавајући да уведе мир, али је дочекан каменцама и морао је напустити казарну.

Истог дана, ухалшени су бунтовници, и 26 од главних подстрекача изведено је пред ратни суд.

СТРУЧАН СУД

Лондон, 29 окт.

Пуковник Репингтон војни критичар »Тајмс« пише, да се приближује годишње доба, када ће активне операције у Француској и Фландрiji бити обустављене. У ово доба годни, и на Алпима прекидала се свака акција. Репингтон не смањује озбиљност догађаја на италијанском фронту, али тврди, да се самим тим, што се пренела борба у италијанску равницу, савезницима даје могућност, да наставе борбе и преко зиме, што иде на очиту штету Немца, који не располажу толиким материјалом и толиким резервама у људима, као савезници. Италијански фронт са западним сачињава један фронт, на коме се савезници могу узајамно помагати, без потребе, да се служе морским путевима. Ова би се акција могла проширити и на мору, ако за то буде потреба.

Савезници располажу са великом поморском снагом у Јадранском мору и ту би се могло нанети много штете Ау-

стријанцима. Зато он мисли да би требало да се ове зиме поведе интензивна акција и на копну и на мору, и то са великом снагом и најинтензивније, док непријатељ не буде савладан.

Пуковник Репингтон вели даље, да непријатељ не располаже довољним комуникацијама западно од Толмина. Он мора да среди своје колоне кад сиђу с брда; осим тога, мора да подигне мостове, оправи железничку пругу, снабде војску храном и муницијом. Док непријатељ савлада све ове тешкоће, Италијани ће имати времена да реорганизују своју војску.

РУСКИ МОРНАРИ

Петроград, 29 окт.

По повратку са северног фронта адмирал Вердеревски изјавио је ово:

»Незгода због напуштања залива Риге за нас је ублажена величанственим хероизмом наших морнара. Покорност, храброст и самоодрицање ових људи изненадила су све, који их нису познавали али нас нису. Ја лично знао сам да руски морнар неће масти о политици, кад пође у борбу.

»Непријатељ је, ја то сигурно знам, имао далеко шири план, него што је заузео залива Риге а у томе није успео, само захваљујући овом одличном држању посаде са наше флоте.«

РАЗМЕЂЕНИ ОФИЦИРИ

Извршена је размена и седме и осме партије заробљених а оспособљених официра и чиновника. Међу њима су:

VII партија: Арт. пуковник Душан А. Киклаћ, рез. сан. пуковник др. Јосиф Хрњичек, пеш. мајор Мађун Пајовић, пеш. мајор Зарија Т. Димић, рез. пеш. капетани I класе: Миливоје Бугарчић, Неша М. Новаковић, Иван Андрић, Милутин Р. Михаиловић, Стеван Ј. Стојковић, Петар М. Горунувић, рез. коњич. капетан Веселин Димитријевић, пешач. капетан II кл. Јован А. Стојановић, рез. пеш. кап. II кл. Петар Г. Симић, пеш. поручник Александар Д. Јанковић, рез. пеш. поручник Милан Н. Жавковић, рез. пеш. поручник Јован М. Поповић, пеш. поручник Аравђел Р. Миловановић, пеш. поручник Митар А. Вукаловић, пеш. поручник Никола В. Николчић. (Свршиће се)

НОВОСТИ

ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ

Оркестар Краљеве Гарде, под управом капелника г. Ст. Бивичког приређује у среду 1. новембра, у дворани Синема Палас, велики уметнички концерат у корист интерних породица српских уметника.

Улазице од 10 др. и 6 др. могу се добити на каси Синема Палас, почевши од недељника, од 4-6 час. по подне.

Почетак концерта у 9 и по сати у вече.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ
Извештај Штаба Источне Војске. — Енглези су у долини Струме заузели села Календра, Просеник, Ђупри и забили заробљеника. На фронту Дојран—Вардар извршили смо више испада против непријатељских ровова северно од Мачукова и нанели непријатељу озбиљне губитке.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ
Јутрос су енглеске и канадске трупе вршиле напад на фронт од једне миље, са обе стра-

не пута Пасшандел — Вестро. Наше су трупе полова напредовале у северном правцу, и забиле заробљеника. Канадске трупе напредовале су дужином венца северно од Пасшандела и заузели објективе.

Фронт у Месопотамији: — Осим плена, који је раније објављен, забили смо велику количину ратног материјала, нарочито топова и муниције, за мале калибре. Број заробљеника од почетка акције, од 2 новембра, достигао је 319, од којих су 17 официри.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ЊУЈОРК. — Италијанска колонија са представницима свију друштвених класа и странака, под председништвом њујоршког грађанина, г. Мичела, донели су резолуцију у којој се истиче потреба да се продужи рат по сваку цену и позива влада Сједињених Држава да објави рат Аустрији. Мичел је депешом известио г. Вилсона о отварању збора.

ПАЗИЗ. — »Тан« се пита, да ли Совјети зависе или не зависе од званичних преставника Русије. Ако зависе, онда њихови разговори ангажују владу, а ако не зависе, онда они немају никаква права да разговарају са Савезницима.

РИМ. — Генерал Армандо Диаз постављен је за главног команданта. Генерали Пиетро Бадوليو и Гаetano Бардино постављени су за потцефове главног штаба. — Војска у њима признаје најенергичније и најинтелигентније генерале који су се нарочито одликовали у току рата.

ЛОНДОН. — Одговарајући на једно питање у Доњем Дому, г. Бонар Ло је изјавио да предмет Париске Конференције неће бити циљеви рата већ даље вођење рата.

ПЕТРОГРАД. — Бивши министар војни Савинков ступио је као прост редов у један добровољачки баталјон, који полази на фронт.

РИМ. — Италијански авијатичар, који је прешао пут Турин—Лондон, вратио се у Турин са писмама која је енглески двор послао италијанској краљевској породици.

МИЛАНО. — Предузете су све мере да се сачувају и обезбеде сви варошки споменици од непријатељских аероплана.

БЕРН. — Суспендовано је шаљање војника из растурене пољске легације на италијански фронт. Министар спољних послова граф Черини пише је једну групу пољских преставника у бечком парламенту.

ЦИРИХ. — Швајцарска штампа енергично напада герерала Вила, главног команданта швајцарске војске, што је без разлога узбунило становништво перспективом да је могуће да Швајцарска уђе у рат.

ЛОНДОН. — Званичан извештај јавља: Два енглеска авијатичарска одељења, са по шест апарата, напала су непријатељске фабрике муниције у Кајзерлаутерну. Због рђавог времена авијатичари нису могли утврдити да ли су бомбе достигле циљ. Један непријатељски апарат, који је покушао да нападне енглеске ескадриле, оборен је.

ЊУЈОРК. — »Хералд« каже, да Сједињене Државе треба на тај начин да помогну Италији, што ће објавити рат Аустроугарској: »Ворлд« и »Њујорк Тајмс« пишу на исти начин.

ЦИРИХ. — Рајхстаг ће се сазвати 2 новембра. »Германија« пише да ће нови канцелар изложити одмах свој програм. Шеф кабинета баварског краља, барон Дендл, постаће баварски министар председник.

КРФ. — Швајцарска влада понудила се Савезницима, да јој буде поверена брига о снабдевању нашег становништва у Србији. Она је изјавила да је готова да шаље под својим јемством све оно што буде добила за Србију, примајући уједно на себе обавезу да преко својих нарочитих преставника обезбеди правилно деобу свих послатих ствари.

Српска Краљевска влада је са захвалношћу примила ту племениту понуду.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ
Ночас смо ватром одбили две непријатељске патроле југоисточно од Старинове.